

fordító is részes az ideg erő megmozdításában, mert képzeink világot meggyarapítja az eredeti, a fordítás azonban ezt sokszorozza. A fordított alak is szól újabb gondolat sorokat. A műfordítás elvének szerteálló képviselői közül főleg azok fogják Kún István gróft dícsérettel illetni, a kik nem külön tartalmi vagy alaki hűséget követelnek és nem is a kettőt egyszerre, többé-kevésbé szerencsés vegyületben, hanem azt kívánják, hogy a fordított munka az eredetinek lehetőleg ikertestvére legyen. A ki csak a testet a lelki tulajdonságok nélkül, a lelkületet pedig testi mellékletek nélkül értékeli, nem látja az igazi embert, szükséges, hogy az emberről szóló rajz a test és lélek emberi összhangját nyújtsa, melyben minden határvonal elenyészik. A mit az emberről mondunk, az a műfordításra is illik. Kún István hivatott műfordítót, mert a magyar Ahasverust ugyanolyan gondolatokkal és itélettel tesszük könyvszekrényünkbe, mint a németet. Egy néhány folt épen úgy nem ingerel, mint nem idegesít egy megfigyelésre és szeretésre méltó ember testének és lelkének egybeolvadó képzetéhez ragadt szeplő, vagy alantas indulat is. Kún Istvánnak köszönettel tartozunk, azért, a miért Hammerlingnek hálásak vagyunk: magyar gondolkodásba olvadó munkának tárgyává tette a gondolatokra érdemes költő alkotást. Méltó tárgyról méltó fordítást alkotott, szerencsés sikerrel és igazi hívatottsággal.

Krenner Miklós.

Báró Vay Béla: Az én pénzeim.

Alsó-Zsoleza 1902. Franklin-Társulat nyomdája. 4-edrét, 246 l.

Egy díszesen kiállított mű hagyta el újabban a sajtót, melyet írója, báró *Vay Béla* megküldte ajándékba az egyetemi könyvtárnak.

Régi nemes szenvedélyének hódolva követésre méltó példát állít elénk a grófi szerző, midőn értékes 2334 darabból álló és 11,057 korona numismatikai értékű gyűjteménye leírását rendszeres összefoglalásban közzétette. A gyűjteményeknek ugyanis — legyenek azok nyilvánosak, vagy magángyűjtemények, csak egy lehet a czéljük; az, t. i. hogy mint a múltak beszélő emlékei, tanulságunkra, okulásunkra szolgáljanak. Ezt a czélt pedig csak úgy érhetik el, ha azok rendszerben foglalva publikálva vannak. E nélkül bárminő értékes legyen egy gyűjtemény, holt kincs.

Báró Vay Béla műve, — mint ő a bevezetésben írja — nem akar történeti munka lenni, de annál kevésbé numismatikai, hanem inkább az általa szerzett pénzek leírása. E leírás által akarta mintegy biztosítani gonddal összeszerzett gyűjteménye fennmaradását és ha csak annyi eredményt érne is el — így végzi bevezetését — hogy feljegyzéseivel egy-két fiatal emberben kedvet költenének a történelem és numismatika iránt, már megjutalmazva érezné magát.

Gyűjteménye leírásában a szerző historiai és geográfiai rendet tart szem előtt. Ennek megfelelőleg a görög pénzeke kezdve el leírását, Hispaniától kiindulva, folytatólagosan Afrikáig, geográfiai sorrendben mutatja be azokat.

A görög pénzek után a római pénzek leírása következik. És pedig először a római köztársaság, azután a római császárság pénzeinek leírása. A köztársaság idejéből a legrégebb pénz Vay Béla br. gyűjteményében 217-ből való Kr. e.

Áttérve az újabb államok pénzeire, legelsőbben Magyarország pénzeiről ír a szerző és Szent István királytól kezdve I. Ferencz József-ig sorra véve uralkodóinkat, történelmi adatok, leírások közben mutatja be magyar pénzgyűjteményét. E fejezet keretében Erdély pénzeit külön tárgyalja.

Sorban következnek ezután az osztrák örökös tartományok pénzei, Németország pénzei, az abc. betű rendjei szerint mutatva be az egyes fejedelemségek pénzeit. Majd külön emlékezve a pénzverő grófok és bárók és a városok pénzeiről, áttér az író Franciaország, Brabant hercegség és Belgium királyság, Hollandia, Olaszország pénzeinek leírására. Ezek után pedig a pápai birodalom, a helvét köztársaság, Lengyelország, Oroszország, Balkán államok, Spanyolország és Portugalia, Anglia, Svédország, Dánia pénzeinek bemutatása következik. Az európai államok után adja még szerző Ázsia, Afrika és Amerika pénzeinek bemutatását s az „erköcsi és satyrikus érmek“, végül az „emlék-érmek“ fejezetével végzi pénzgyűjteménye leírását. Legvégül pedig néhány sorban feljegyzi gyűjteményében lévő régi papír-pénzeit is.

A negyedret alakú könyv díszesen van kiállítva. Kötése sárgásbarna és a tábla kétharmadrészeben pergamenszerű fehér bőrkötés. Sarkát és belső táblaborítását különféle régi pénzek és érmek nyomása, a tábla fehér bőrmezejét pedig a Vay-család grófi címérének színes dombormű nyomása díszíti. A szöveg piros alapszínű iniciáléval kezdődik.

Sz. B.

KÜLÖNFÉLÉK.

A Muzeumok és könyvtárak Országos Tanácsának I. jelentése 1901—1902. Nemzeti kulturánk fejlesztésében ama nagyfotosságú intézményekről: a muzeumokról és könyvtárakról oly ritkán esik szó irodalmi téren, mintha semmi érzékünk nem volna muzeumok intézménye iránt. Pedig nem úgy van. Fajunknak van fogékonysága, érzéke, tud lelkesedni múltja és annak emlékei iránt és ha volt, a ki felköltse érdeklődését, ébren tartsa munkás tevékenységét, lelkesedéssel karolta fel s ápolta a muzeális intézményekben rejlő nejlő nemzeti és művelődési törekvéseket. Példa